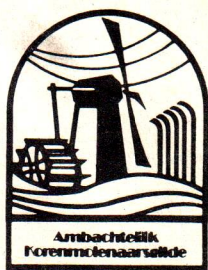

Van Maarsbergen

Uitgave Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde, Postbus 3086, 3101 BE Schiedam (010-4261291)
MAART/APRIL 1990 - Nummer 93 - Verschijnt tweemaandelijks

Een 'Dagje Uit' naar Zeeland – in september – zal zonder meer inhouden dat een bezoekje wordt gebracht aan Wolphaartsdijk, waar molenaar De Visser zijn karakteristieke molen bemant.

Vier hoogtijdagen in 1990

Ook zonder stormwind wordt 1990 voor het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde een jaar waarin weer van alles gaat opwaaien. Zet u dus schrap en noteer voor het hele jaar een viertal 'hoogtijdagen', waarop u als lid van de vereniging AKG niet mag ontbreken.

- 7 mei. Algemene Ledenvergadering, ofwel Jaarvergadering, van het AKG. Ditmaal te houden in Schiedam, met 'De Vrijheid' als gastmolen. Een druk en interessant programma dat om precies 10.30 uur begint te lopen.*
- 10 september. De WOEB-vergadering, waarop zoveel mogelijk molenaars meepraten over de reclamecampagne voor 1991. Motel Maarsbergen, aanvang 14.00 uur.*
- 24 september. Ons 'Dagje Uit'. Niks nog helemaal rond natuurlijk, maar de keus is gevallen op de mooie provincie Zeeland.*
- 15 oktober. Tweede Algemene Ledenvergadering, Maarsbergen, aanvang 10.30 uur. Vermoedelijk in de middag een lezing.*

Voor de rechter. Terecht?

Kopij

Teksten voor het komende nummer van *VAN HAVER TOT GORT* zijn tot 1 april welkom op het redactieadres: *Beuken-dreef 6, 4631 SG Hoogerheide.*

Sinds 26 januari 1990 is onze club officieel een vereniging. Een en ander is gedagtekend en gesitueerd in de plaats Lochem. Met deze omzetting komt een streep onder een langdurig proces van schrijven en herschrijven, van foutjes vinden en amenderen. Verschillende mensen verdienen een pluim op hun hoed voor het vele werk dat ze voor de omzetting hebben verricht. Te denken valt daarbij aan Peter Sturkenboom en Adrie Peereboom, maar ook aan onze adviseur in deze zaak, de heer Van Noordt Wieringa.

Overigens buigt ook op dit moment het bestuur zich nog steeds over allerlei zaken met als 'topper' het huishoudelijk reglement met de leveringsvoorwaarden als goede tweede. Toch leek er vóór de afronding van de omzetting nog een donkere wolk te verschijnen toen, via de heer Van Noordt Wieringa, het elf man sterke bestuur van het Ambachtelijk Korenmolenaars-gilde op dinsdag 9 januari vriendelijk werd verzocht twee dagen later in alle vroegte vor de rechter in Zutphen te verschijnen.

Heremijntijd, wat zal d'r aan de hand zijn!, was de eerste gedachte. Hoe krijg je op zo korte termijn elk drukke mensen bij elkaar? En: waar gaat het om?

Koortsachtig heen en weer gebel. Een advocaat ingeschakeld. Praten. Niemand die kan bevroeden wat er aan de hand kan zijn. Want alles lijkt uitstekend in orde, de statuten zijn bijgewerkt en het jaarverslag oogt gezond. De arrondissementsrechtbank neemt er genoeg mee als voorzitter en secretaris ook namens de negen anderen verschijnen.

11 januari om 9.45 uur stappen Theo v.d. Berg en ik de rechtzaal binnen, samen met onze juridische adviseur en de advocaat. Theo en ik mogen onze namen en functies noemen. Nu zal het dan komen, denken we.

Wat er komt is: waarom een bepaald zinnetje in de slotbepaling niet is ondergebracht in artikel 10 van de statuten? De advocaat weet het antwoord. De zinsnede is alleen van toepassing op de omzetting, heeft voor de verdere levensloop van de vereniging geen betekenis meer en is daarom maar even achteraan gezet. De rechter vindt toch artikel 10 beter. En zo geschiedt. Om 9.55 uur staan we al weer buiten...

Een donkere wolk drijft over. Maar je

vraagt je wel in gemoede af of het normaal is dat twee mannen uit hun bedrijf worden gehaald, van 6.00 tot 14.00 uur bezig zijn, en twee juristen als chaperonnes nodig hebben om voor twee rechters en een griffier stommetje te

mogen spelen over iets dat met een telefoontje had kunnen worden afgedaan. Geen wonder dat de rechters het werk niet áán kunnen!

Marcel Koop

Kan een molenaar zich een triester aanblik voorstellen dan een gehavende molen? De storm van 25 januari zal menige mulder zich nog lang herinneren. Een echt dieptepunt is het geworden voor Maarten Hunink, die de dag zal verwensen waarop hij niet ter plaatse was om zijn op hol geslagen molen Landzicht op tijd in te tomen. Nu ging zijn prachtig molentje in Zuid-Beijerland verloren. Niet reddeloos mogen we hopen, maar toch...

Leveringsvoorwaarden bijna afgerond

Tijdens de laatste algemene bestuursvergadering van het AKG (12-2) is veel tijd besteed aan het doorspreken van een concept voor de verkoop- en leveringsvoorwaarden. Zulke leveringsvoorwaarden kunnen van belang zijn wanneer er tussen molenaar en zijn afnemer moeilijkheden rijzen. Het is derhalve een geschrijf dat normaal gesproken onder in de la blijft en alleen in een uiterst geval de verkoper/molenaar allerlei onaangenaamheden moet besparen.

Dat laatste is precies de reden waarom

de 51 clausules die erin zijn opgenomen op een 'normaal' mens als nogal onbillijk overkomen. Vrij vertaald komt het erop neer dat volgens dergelijke leveringsvoorwaarden de verkoper altijd gedekt is. Niettemin, het tot nu toe ontbreken van leveringsvoorwaarden is een manco waarin door het gilde snel zal worden voorzien. Vóór 1 april zullen ze bij de arrondissementsrechtbank in Zutphen worden gedeponeerd. Daarna kan elke aangesloten molenaar op zijn facturen verwijzen naar de verkoopvoorwaarden. Als het zo ver is zullen we erover berichten.

De storm van 25 januari 1990

Zondag 21 januari: teletekst zegt het al. De komende dagen veel wind en op donderdag zelfs zware storm. Een gewaarschuwd molenaar past extra goed op. Maar even zo goed stonden we op De Vrijheid te Schiedam elke dag met twee stenen te malen, wat neerkomt op een ton per uur.

Ook op donderdagmorgen van 25 januari wordt geen zeil voorgelegd. De molen staat al op de wind. Dus we hoeven alleen de vang te lichten en daar gaat-ie weer met twee stenen! Het is vandaag Cock den Uyls beurt om op De Vrijheid te blijven. Frans Kroon en ik gaan meel bezorgen bij de bakkers.

Om elf uur, als we van Leerdam richting Dordrecht rijden, voorspelt de radio al windkracht 11.

Wanneer we bij de laatste Dordtse klant zijn geweest rijden we eerst naar De Zandweg in Rotterdam. Dat is en molen waarop ik al sinds 1973 actief ben, naast m'n werk. Bij aankomst staat gelukkig alles al op de wind. We nemen de eindborden uit, leggen de kettingen extra stevig om de roe en allebei de stenen worden in z'n werk gezet. Er gaan stutten in het bovenwiel en nog een balk erdoorheen. Ook de knepel wordt nog eens aangetrokken en tot slot nog wat blokken onder de as. Gelukkig heeft de molen een sprinklerinstallatie, voor als de nood aan de man komt..

Nu óp naar de molen van Frans: de Drie Koornbloemen, buurmolen van De Vrijheid in Schiedam. Als we daar bij tweeën aankomen staat de molen al flink met z'n fokken te trekken. We kruien 'm op de wind. Amper ligt de molen goed vast of het gaat regenen. De hevige wind rukt aan de molen; het gevlucht zie je bij elke windvlaag een halve meter heen en weer gaan. We voelen ons nietige mensjes bij dit zware stormgeweld.

Een half uur later zijn we terug op De Vrijheid. Vanaf half één ligt die al aan de ketting. De remkleppen staan open en de steekborden zijn uitgenomen. Vanaf de balie – oppassen dat we niet worden weggeblazen – zien we buurman Jan Kies op De Noord bezig de eindborden uit te nemen. Op De Wal-

Molen 'De Zandweg' in Rotterdam.

visch blijven ze zitten, zoals ik op veel andere molens zag. Waarom nemen ze niet alle voorzorgsmaatregelen?

Kruirad vermorzeld

Om vijf uur fiets ik naar huis. Nou ja, fietsen?! Ik ben een paar minuten De Drie Koornbloemen gepasseerd als daar een van de lange schoren in drieën breekt. Het ondereind hangt op het baliehek boven de straat en heeft in zijn val het kruirad vermorzeld. Die lange schoor (die niet al te best meer was) had ook een korte schoor geraakt. Op zijn beurt is die in de lengterichting gescheurd.

Die avond is er door de mensen van de restauratiewerkplaats, die we in Schiedam hebben, gewerkt aan de molen om alles in veiligheid te brengen. Tot overmaat van ramp waaide er ook een groot gat in één der fokken. Kortom, de zwakste plekken van de molen zijn er door de storm doodleuk uitgeblazen.

Aan de radio gekluisterd hoorde ik die avond dat de molen van Zuid-Beyerland zo goed als tot de grond was

afgebrand. Arme Maarten Hunink, die die molen achttien jaar geleden als wrak kocht en er sindsdien zoveel energie en liefde in heeft gestoken.

Gebroken nek

De andere ochtend zag ik de schade aan De Drie Koornbloemen. Maar ook De Vrijheid had schrammen. Het tooraam van de inrijpoort lag in gruzelementen voor de deur. Het zwaantje in dat raam lag er met gebroken hals. Hij kan gelukkig nog 'geopereerd' worden. Later hoorden we nog van onze uit Friesland afkomstige collega Cees Nootenboom, dat de molen De Non in Ferwerd in vlammen was opgegaan en dat in Wolvega een molen op hol was geslagen maar gelukkig kon worden gered. Verder kwamen ons nog berichten ter ore over schades aan molens in Roosendaal, Kinderdijk en elders. Een troost is dat het – statistisch – maar ééns in de tien jaar zo stormt.

Leendert Spring
De Vrijheid/De Zandweg

Midden in het oudere gedeelte van het stadje Zoetermeer rijst hij boven de huizen uit. Prachtig wit geschilderd, molen 'De Hoop'. Theo van den Berg, secretaris van het AKG, is de molenaar die het bedrijf al een dikke twee en een half jaar 'runt'. Hij zegt: 'Het begint steeds lekkerder te lopen'.

Duizend tot 1500 kilo per week draait de mulder nu. 'Niet in mijn eentje hoor', zegt Theo, 'ik heb hulp van een man of drie'. Twee keer per week wordt hij geholpen door de 78-jarige meneer Galama die zijn hele leven al in de meelhandel-/molen-business zit. Ook komt Dick v.d. Stap vaak een handje toesteken. En dan is er natuurlijk nog twee keer een halve dag per week Orlando die helpt.

De molenaar: 'Hier vlak achter de molen ligt een school voor lichamelijk en geestelijk gehandicapte kinderen. Die kinderen zijn helemaal gek van de molen. Ze komen vaak even langs om een praatje te maken'. Op een gegeven moment ontstond het idee om een soort van stageplaats van de molen te maken. Theo van den Berg: 'Vanaf november 1987 komt er nu een stageaire van de school. Die helpt een beetje met schoonmaken en sjouwen. Ik maak ook een stage-rapport met daarin de werkzaamheden van de leerling en hoe hij het heeft gedaan. Op het moment hebben we Orlando die helpt; hij doet het erg goed'.

Gildenaren

De molen wordt beheerd door een stichting. Een PR-commissie en de molenaar zorgen ervoor dat de molen in het plaatselijke nieuws komt en blijft.

Volgens de molenaar is de stichting van groot belang: 'Zij weet de meeste ingangen bij de gemeente en het bedrijfsleven in Zoetermeer.'

Een mooie vinding van de stichting is 'De Gildenaar'. Gildenaren van molen De Hoop zijn 'een selecte groep mensen, zowel particulieren als eigenaren/representanten van bedrijven, die hun belangstelling en sympathie jegens de molen willen tonen. Zij ondersteunen financieel het werk van de stichting door storting van een eenmalige bijdrage van f 1.000,-. Daarna treden ze toe tot het exclusieve gezelschap van Gildenaren van Molen De Hoop. Als tastbaar bewijs ontvangen ze daarvoor een fraai delftsblauw molenbord. De jaarlijkse contributie bedraagt f 100,-.' Tot nu toe heeft deze actie ongeveer dertig Gildenaren opgeleverd; een groot succes.

Theo van den Berg's interesse voor molens stamt uit de tijd dat hij nog in Reeuwijk woonde. Molen De Rode Leeuw in Gouda bezocht hij in 1985 voor het eerst. Vanaf die tijd ging het heel snel. Na Marcel Koop te hebben gevraagd het molenvak in Gouda bij hem te mogen leren stortte hij zich met

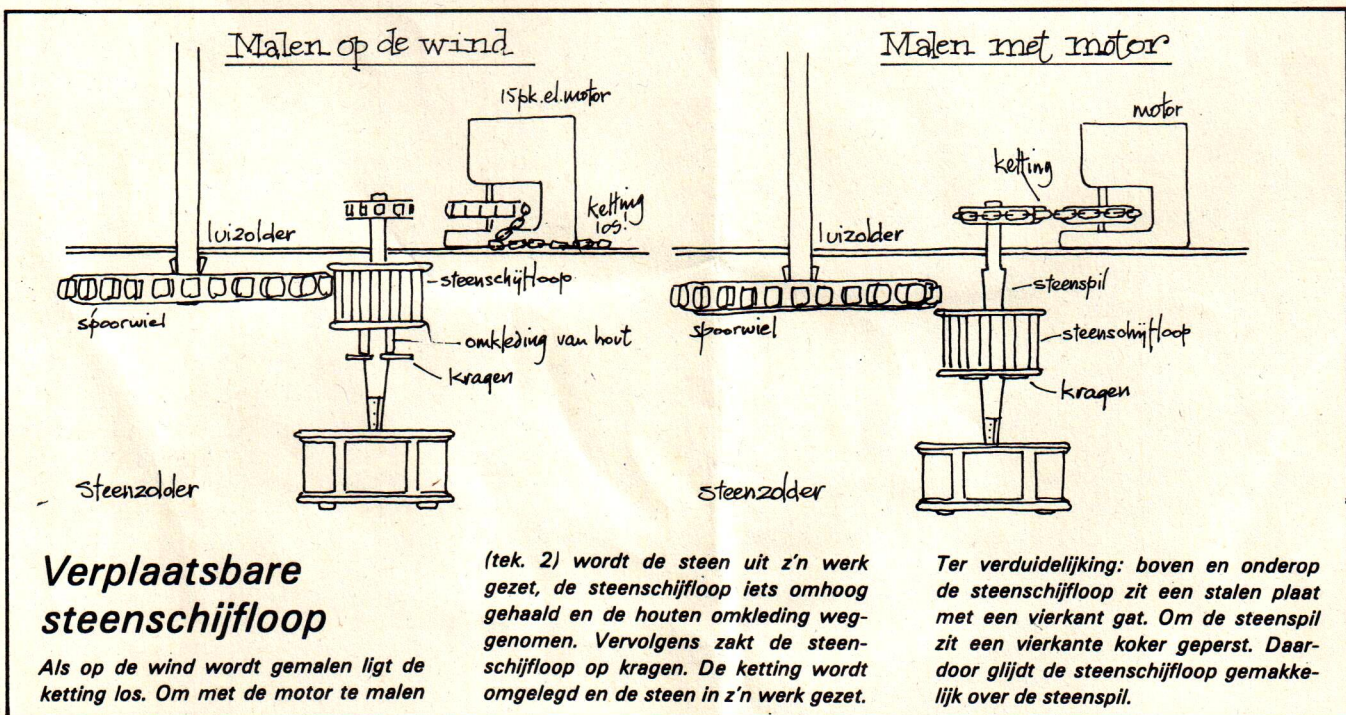
Theo van den Berg maakt in Zoetermeer

volle energie op zijn nieuwe hobby. Een dag per week bleek al snel te weinig; binnen anderhalf jaar slokte zijn nieuwe passie al bijna een volledige werkweek op.

Theo: 'Bijna ieder weekend gingen mijn vrouw en ik wel een dag molens kijken. Op een gegeven moment merkten we dat deze molen altijd stil stond. Ik ben toen eens wat gaan informeren over de plannen voor deze molen. Ik schreef een brief aan de stichting en een tijdje later, medio 1987 was dat, ben ik serieus begonnen op De Hoop.' Vrijwillig molenaar Dick v.d. Stap was in die beginperiode een grote steun voor de molenaar: 'Een zeer toegewijde vrijwillig molenaar.'

Opvoerschroef

De Hoop is een plaatje, zowel van buiten als van binnen. We lopen een rondje door het interieur. Het eerste dat opvalt is dat in De Hoop een lange buis met een opvoerschroef loopt. Deze heeft een capaciteit van 1.000 kilo per uur. De mulder: 'Hij voldoet mij even goed als een jakobs ladder; je ziet hem alleen niet zoveel in de molens.'

Verplaatsbare steenschijffloop

Als op de wind wordt gemalen ligt de ketting los. Om met de motor te malen

(tek. 2) wordt de steen uit z'n werk gezet, de steenschijffloop iets omhoog gehaald en de houten omkleding weggenomen. Vervolgens zakt de steenschijffloop op kragen. De ketting wordt omgelegd en de steen in z'n werk gezet.

Ter verduidelijking: boven en onderop de steenschijffloop zit een stalen plaat met een vierkant gat. Om de steenspil zit een vierkante koker geperst. Daardoor glijdt de steenschijffloop gemakkelijk over de steenspil.

erg's late liefde

etermeer

De tweede opslagzolder, een etage hoger, herbergt de twee silo's die ieder vier ton graan kunnen bevatten. Ook heeft de molenaar er een badkuip geïnstalleerd die als mengketel voor kleine hoeveelheden maalgoed functioneert. De Rode Leeuw in Gouda heeft ook zo'n type mengketel voor het kleinere werk staan.

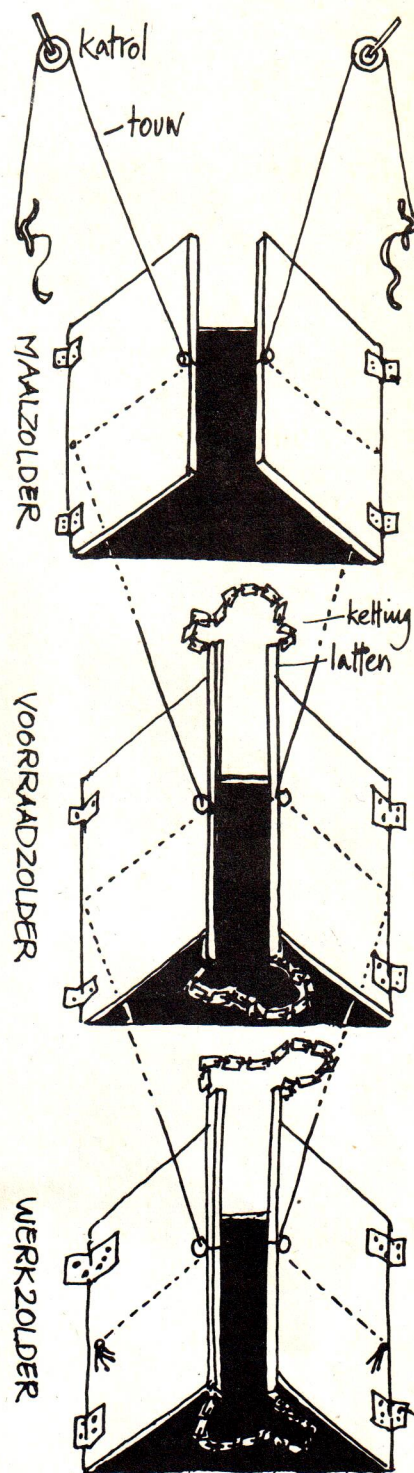
Dan de stellingzolder. De Hoop heeft een vlucht van 25 meter. Ondanks het feit dat de molen midden in Zoetermeer

staat heeft hij geen gebrek aan wind. De gebouwen en huizen in de buurt komen eenvoudigweg niet hoog genoeg. Vanaf de stelling kun je ook goed de school zien liggen die de enthousiaste stageaires levert.

Een koppel blauwe stenen en een koppel kunststenen tref je op de steenzolder aan. Hier is ook het motortje dat de opvoerschroef aandrijft. De zakkenzuiger is geschonken door de Pelgrims-hoeve, een Zoetermeerse stichting die

Repeterende luiken

Op de maalzolder worden de drie lulluiken geopend als aan de touwen wordt getrokken. Die worden aan de kikkers vastgemaakt. Als twee luikheften zich openen trekken de kettingen die ertussen zijn gespannen zich strak: een hek-je! Bij het openen van de luiken gaat eerst het bovenste luik open en de rest volgt successievelijk.

geld inzamelt voor goede doelen. Theo: 'De Hoop was voor de stichting goed genoeg voor een zakkenzuiger van 500 gulden, kijk eens aan.'

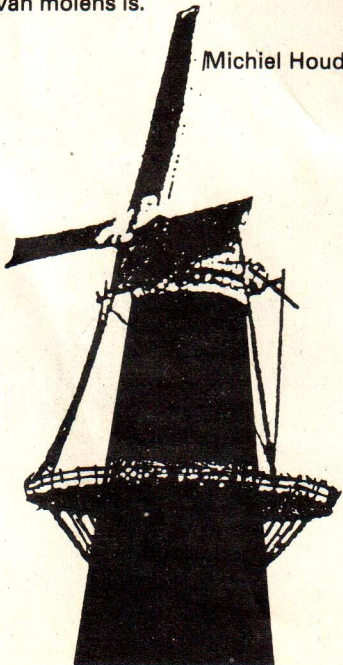
Uitvinding

Op de luizolder staat een 15 PK sterke motor die in het geval dat er geen wind is, het productieproces toch in gang houdt. Daartoe heeft Theo van den Berg het idee van Hans Dobbe overgenomen en een constructie bedacht die ervoor zorgt dat de steenschijffloop in een situatie zonder wind een stuk zakt. De motor drijft dan een ketting aan, die ervoor zorgt dat er toch gemalen kan worden. Zie tekening I.

Op de maalzolder zien we een andere uitvinding. Het is een touw dat de luiken in de luigaten met elkaar verbindt en op een zodanige manier aan de luiken is bevestigd dat ze in één beweging achter elkaar openen en sluiten. Het is dan niet meer nodig om van de ene zolder naar de andere te klimmen (of te dalen) om de luiken open of dicht te doen. Zie tekening II.

Wanneer we weer terug zijn in het kantoortje op de eerste opslagzolder benadrukt Theo nog eens het succes van molen De Hoop. Hij heeft geen last van concurrentie met andere molens. Twee jaar geleden heeft de PR-commissie van de stichting Molen De Hoop een actie ingezet voor het 'Zoetermeerse Molenbrood'. Gezamenlijk hebben de bakkers van Zoetermeer toen besloten het meel van De Hoop af te nemen. Die situatie is er nog steeds. Voorts levert het winkeltje in de molen, dat op woensdag en zaterdag geopend is, ook nog wat 'deviezen' op. Theo's vrouw Ria werkt daar ook in. Dat is belangrijk, volgens de molenaar: 'Anderhalf jaar geleden zijn wij speciaal voor de molen in Zoetermeer gaan wonen. Zoiets kon natuurlijk alleen omdat mijn vrouw ook gek van molens is.'

Michiel Houdijk

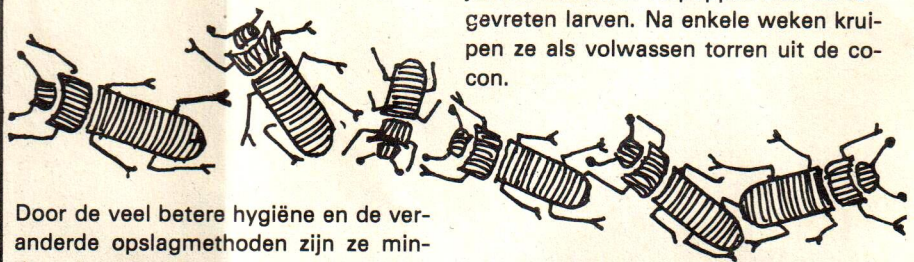
KLEINE BELAGERS

In dit blad, nr. 90, september/oktober 1989, maakten we een begin met een aantal artikelen over schadelijke insecten in graan en meel. In het (voortreffelijke) Duitse molenaarsblad 'Die Mühle' wordt zo nu en dan aandacht besteed aan deze ongewenste molengasten. Daaruit is het een en ander in bewerkte vorm overgenomen.

Meeltorren

Meeltorren vormen de tweede belangrijkste groep beestjes die we vroeg of laat toch allemaal wel een in onze korenmolens zullen aantreffen.

De meeltor, *Tenobrio Molitor*, is in zijn volwassen gedaante minder bekend dan als larve, want wie heeft er nooit een meelworm gezien? Een goed doorvoede meelworm kan wel 4 cm lang worden. Hij en zijn familieleden worden veel verkocht in dierspecialzaken om als voedsel te dienen voor vissen, vogels, reptielen en amfibieën. Een tweede 'doelgroep' naast het molenmeel vormen voor deze insecten ook vogelnestjes. Vooral in mussennesten schijnen ze nogal eens te huizen. Ze leven daar van afval in allerlei vorm. Vroeger waren ze heel algemeen in graanpakhuizen, -zolders, molens en bakkerijen.

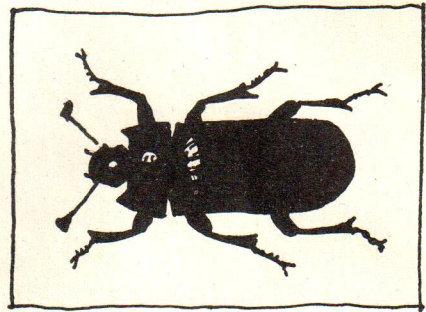

Door de veel betere hygiëne en de veranderde opslagmethoden zijn ze minder algemeen geworden. Maar door hun eigenschap om in vogelnesten als verstekeling te wonen is besmetting overal waar de omstandigheden dat even toelaten mogelijk.

De volwassen torren zijn goede en zeer luidruchtige vliegers die op warme zomeravonden graag op licht afkomen. Daarnaast kunnen de torren en de larven, ieder op hun eigen wijze, prima kruipen en op die manier vele meters in enkele uren afleggen.

Aan het eind van de zomer leggen de vrouwtjes-torren hun eitjes in kieren en naden waar meelstof of graan ligt. Daarna gaan ze dood. De meeste torren

schadelijke
insecten
in
graan en meel

Meeltor, *Tenobrio molitor*

overwinteren als larve, maar ook in de eitjes blijven ze lang in leven. Als de temperatuur zo'n 10 tot 15 graden wordt komen de eitjes uit. In het voorjaar en de zomer verpoppen zich de volgevreten larven. Na enkele weken kruipen ze als volwassen torren uit de cocoon.

Onder gewone omstandigheden duurt de totale cyclus van eitje tot tor ongeveer een jaar. Hun vaak zeer verborgen levenswijze — soms knagen ze zelfs gangen in balken onder een zolder — maakt het niet eenvoudig ze volledig uit te roeien. Bovendien kan herbesmetting door openstaande ramen en deuren nooit worden uitgesloten.

Het behoeft weinig betoog dat meelwormen en -torren uit het oogpunt van voedselhygiëne niet in meelprodukten mogen voorkomen. Bij zware besmettingen kan een eindcontrolezeef van bijvoorbeeld 1000 micron veel klachten van klanten voorkomen. A. Pandse

De teelt van Nederlandse baktarwe staat momenteel volop ter discussie. Goede baktarwe-partijen brengen onvoldoende méér op om de wat lagere hectare-opbrengst goed te maken. Kwaliteitsbepalende factoren in de tarwe blijken niet of onvoldoende beheersbaar. Daardoor levert een zelfde inspanning het ene jaar wel en het andere jaar geen baktarwe op, al gaat het ook om hetzelfde ras.

Hoewel de tarweteelt in het bouwplan van de akkerbouwers vooralsnog onmisbaar is, zou het voor de ambachtelijke korenmolenaars een slechte zaak zijn wanneer nog uitsluitend zou worden gezaaid met het oog op een hoge hectare-opbrengst. Maar die ontwikkeling is onmiskenbaar aanwezig. Mede door de zachte winters van dit en vorig jaar en door degeneratieverschijnselen bij bepaalde soorten is de tarweteelt voor veel boeren een zeer onzekere geworden. Waar mogelijk - lokaal, regionaal en landelijk - is het stimuleren van de teelt van Nederlandse baktarwe voor ons, molenaars, van groot gewicht. Zonder goede inlandse tarwes komt de rentabiliteit van heel wat korenmolens in gevaar. Dit temeer omdat de deelmarkt zeer onrustig is.

A. Pandse

Rassenlijst 1990

Rassen van winter- en zomertarwe, die voldoen aan de EEG kleeftest, ingedeeld naar brood- en deegkwaliteit.

deeg-kwaliteit \ brood-kwaliteit	goed	vrij goed	middelmatig	matig	zeer matig
zeer goed		Ralle*			
goed	Sunnan*		Accent* Vedette*		
vrij goed		Kraka* Minaret	Avir* ¹⁾	Granta* Obelisk* Pagode*	
middelmatig				Miller*	
matig			Okapi	Arminda	
zeer matig					Citadel Taurus

*¹⁾ Heeft een harde korrel.
¹⁾ Avir heeft in de afgelopen jaren dikwijls een te laag valgetal gegeven, ook bij niet zichtbaar schot. Dergelijke partijen zijn ongeschikt voor de verwerking tot brood. De rassen links van en boven de dikkere lijn zijn rassen die speciaal geschikt zijn voor de broodbereiding.
 Tombola, Adonis en Stratos voldoen niet aan de EEG kleeftest.

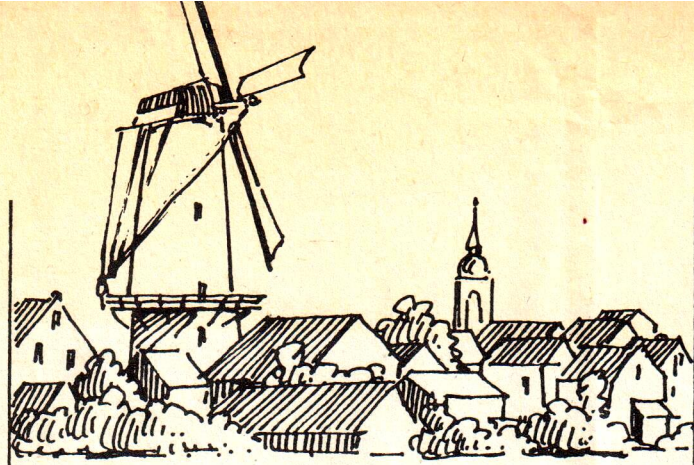
Overzicht van de raseigenschappen bij wintertarwe

Een hoog cijfer duidt op gunstige waardering van de betrokken eigenschap. Verder worden grote bladrijckdom en lang stro door een hoog cijfer aangeduid.		Accent	Avir	Kraka	Arminda	Citadel	Granta	Miller	Obelisk	Okapi	Pagode	Taurus	Tombola
1.	Wintervastheid	7	7 ⁵	7	7 ⁵	8	6 ⁵	8	8	8	8	5 ⁵	7
2.	Gevoeligheid voor slemp	...	8	7	6 ⁵	7 ⁵	7 ⁵	7 ⁵	8	8	8	7	8
3.	Mogelijkheid laat zaaien	...	6	6	6	7	7	7	8	7	7	7	7
4.	Vroegheid grondbedekking	7	7 ⁵	6	6	7 ⁵	7	6	7 ⁵	7 ⁵	7	6	7 ⁵
5.	Vroegheid in aar komen	6	8	6	7 ⁵	7	7	7 ⁵	7 ⁵	7 ⁵	7	7 ⁵	6
6.	Bladrijckdom	7	7 ⁵	7	6	7 ⁵	7 ⁵	7	8	8	8	6	8
7.	Lengte van het stro	7	6 ⁵	8	5	6	5 ⁵	5 ⁵	5 ⁵	7 ⁵	5	6	7
8.	Stevigheid van het stro	7	6	5 ⁵	8 ⁵	7	7 ⁵	7	7	5 ⁵	7	8	6
9.	Veerkracht van het stro	6 ⁵	7	7	6	7	6 ⁵	7	7	7 ⁵	7	6	7 ⁵
10.	Vroegrijpheid	5	8	6	7 ⁵	6 ⁵	6 ⁵	6 ⁵	7	7 ⁵	7	6	6
11.	Halmgetal ¹⁾	8	7 ⁵	7 ⁵	8 ⁵	9	8 ⁵	8	7 ⁵	8	7	8 ⁵	7 ⁵
12.	Korrelgewicht	6	8	5 ⁵	5	6 ⁵	7	8	6 ⁵	7 ⁵	8	6 ⁵	8 ⁵
13.	Hectolitergewicht	7	7	7	6 ⁵	7	7	6 ⁵	7	7	7	8	7
14.	Geschikth. voor de broodbereiding												
a.	EEG kleeftest ²⁾	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
b.	broodkwaliteit ³⁾	8	7	7	5	4	7	6	7	5	7	4	-
c.	deegkwaliteit	6	6	7	5	4	5	5	5	6	5	4	-
d.	maalkwaliteit	8	7	8	4	...	6	5	8	7	8	...	-
e.	korrelhardheid	h	h	h	z	z	h	h	h	z	h	z	z
15.	Resistentie tegen schot	6 ⁵	5 ⁵	7	6 ⁵	7	7	7	6 ⁵	5	7	7 ⁵	7
16.	Resistentie tegen korreluitval	...	7	6 ⁵	6	7 ⁵	8	5	8	6	8	7 ⁵	6 ⁵
17.	gele roest ⁴⁾	5	6	7	9	8	8	8	8	5	6	8	5
18.	gele roest ⁵⁾	5	5	6	8	7	6	7	7	5	4	7	5
19.	bruine roest	7	7	3 ⁵	7	4	4	5	6	6 ⁵	6 ⁵	5 ⁵	5
20.	oogvlekk.z. (voetz.)	6	7	6	7	5	6 ⁵	7	5 ⁵	7 ⁵	5 ⁵	6 ⁵	5
21.	meeldauw	6	6 ⁵	7 ⁵	6	6	5	6	7	4 ⁵	6 ⁵	6 ⁵	6 ⁵
22.	bladvlekkenziekte	6	6 ⁵	7	6	5 ⁵	5	5	6	7	6	7	7
23.	Fusarium in de aar	6	7	7	6 ⁵	5 ⁵	4 ⁵	5 ⁵	5 ⁵	6 ⁵	5	5	6
24.	afrijpingsz. totaal	7	6	8	6	5 ⁵	4	6	6 ⁵	8	6 ⁵	5 ⁵	7
25.	Geschikth. als dekvrucht	7	7	6	9	7	7	7 ⁵	6	6	6	8 ⁵	6
26.	Geschikth. voor zandgrond	-	7 ⁵	8	-	8	7 ⁵	-	8	8	8	7 ⁵	8

Overzicht van de raseigenschappen bij zomertarwe

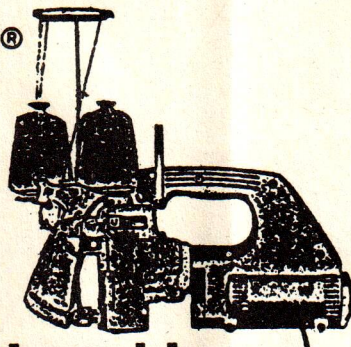
Een hoog cijfer duidt op gunstige waardering van de betrokken eigenschap. Verder worden grote bladrijckdom en lang stro door een hoog cijfer aangeduid.		Minaret	Ralle	Sunnan	Vedette	Stratos
1.	Mogelijkheid laat zaaien	6	6	6
2.	Mogelijkheid zeer vroeg zaaien	8	7	7
3.	Vroegheid grondbedekking	7 ⁵	7 ⁵	5 ⁵	6	6
4.	Vroegheid in aar komen	7 ⁵	6 ⁵	6	6 ⁵	5 ⁵
5.	Bladrijckdom	6 ⁵	7	6 ⁵	5 ⁵	6
6.	Lengte van het stro	5	8	7	5	7
7.	Stevigheid van het stro	6 ⁵	5 ⁵	7	8	7
8.	Veerkracht van het stro	6 ⁵	7	7	7	6 ⁵
9.	Vroegrijpheid	8	7	6	7	5 ⁵
10.	Halmgetal ¹⁾	*8	7	8	7 ⁵	7
11.	Korrelgewicht	5	8	4	7	8
12.	Hectolitergewicht	7	7	7 ⁵	7	6 ⁵
13.	Geschikth. voor de broodbereiding					
a.	EEG kleeftest ²⁾	+	+	+	+	-
b.	broodkwaliteit ³⁾	7	9	8	8	-
c.	deegkwaliteit	7	7	8	6	-
d.	maalkwaliteit	6	8	6	4	-
e.	korrelhardheid	z	h	h	h	z
14.	Resistentie tegen schot	7	5 ⁵	5	7 ⁵	7
15.	Resistentie tegen korreluitval	7	6	7
16.	gele roest ⁴⁾	5	4	8	6	6
17.	gele roest ⁵⁾	5	3	5	5	5
18.	bruine roest	5 ⁵	6	8	6	6
19.	meeldauw	6 ⁵	6	8	7	5 ⁵
20.	afrijpingsziekten	6	6	6 ⁵	5	6 ⁵
21.	Geschiktheid als dekvrucht	7	5	6	8	6
22.	Geschiktheid voor kleigrond resp. zand- en dalgrond ⁶⁾	k/z	z	k	k/z	k/z

¹⁾ Het waarderingscijfer voor het halmgetal is een maat voor het aantal halmen per plant bij een zelfde zaaidichtheid.
²⁾ + = geeft niet-klevende degen.
³⁾ Relatief binnen het Nederlandse sortiment; - betekent niet geschikt voor broodbereiding.
⁴⁾ Dit cijfer berust op de mate van aantasting op proefvelden en in de praktijk.
⁵⁾ Dit cijfer duidt op de aantasting die is opgetreden bij kunstmatige infectie en geeft het risico aan bij eventuele uitbreiding van de fusio's waar het ras vatbaar voor is.
⁶⁾ k = het meest geschikt voor kleigrond, z = het meest geschikt voor zand- en dalgrond.

Union Special[®]

Fa. DENA
Postbus 209
8250 AE Dronten
Tel. (03211) 1311
Fax nr. 03211-2144

zakkennaaimachines onderdelen en garens

C.L. ROKVEN bliksembeveiliging - onderhoud inspectie

Voor aanleg, onderhoud en inspectie van de
bliksembeveiliging van Uw molens, vraag vrijblijvend
informatie aan

C.L. ROKVEN
v. Homberghlaan 14
5491 GN Sint Oedenrode
tel. 04138-74651 tussen 13.00 - 17.00 uur

UW ZAKJE MOET AFGEVULD WORDEN?
100 ————— gram —————> 1000

Uw meel of mengsel loopt
I
N
H
E
T
↓
ZAKJE

Dat alles kan ook in de kleinste molenruimte;
mogelijk gemaakt door de

Van der Molen- machine

Bent U geïnteresseerd? Bel dan 010 - 4269282

Vele soorten hardhout o.a.

AZIJNHOUT GROENHART POKHOUT

AMSTERDAMSCH
FIJNHOUTHANDEL
Minervahavenweg 14
1013 AR Amsterdam
tel. 020-828079

**Voor meelzakken
en zakband
naar**

Van Randeraad's Zakkenhandel

Zuidzijde 118 a
2411 RW BODEGRAVEN
Telefoon (01726) 16139
's Avonds na 18.00 uur:
telefoon (03488) 614

PAPIEREN ZAKKEN

voor ambachtelijk
gemalen granen
uit voorraad leverbaar:
afm. 50 × 90 cm.,
onbedrukt.

Sterk concurrerende
prijzen voor het maken
van zakken volgens uw
opgave van afmeting en
druk.

Handelonder-
neming
M. de Cort B.V.
Beneluxstraat 10
5061 KE
OISTERWIJK
Telefoon:
04242-83125